

kulturgenstandene, tilbageleverer Danmark i tusindvis.

Dansk Folkeparti vil gerne understrege, at såfremt der er civile kulturgenstande i Danmark på danske museer, der er kommet hertil som civilt krigsbytte, men som rettelig tilhører andre lande, skal disse naturligvis omgående tilbageleveres.

Hvorfor udveksler Sverige ikke civilt krigsbytte?

FN har regler om tilbagelevering af civilt krigsbytte, men Sverige er det eneste EU-land, der ikke følger reglerne. Selv de kulturskatte, som nazisterne røvede over hele Europa under anden verdenskrig, er bragt tilbage til de rette lande og ejermænd.

Måske er den svenske modstand mod at følge reglerne begrundet i en frygt for, at svenske museer i realiteten ville blive tømt for kulturgenstande fra tiden før 1700, da det meste jo er røvet i andre lande.

Hvad røvede svenskerne?

Det var Sveriges daværende konge, Karl X Gustav, og specielt dennes dronning, Hedvig Eleonora, der satte plyndringerne i system, mens Danmark – med undtagelse af København – var besat af svenskerne i 1658 og 1659.

Historikeren Palle Lauring har skrevet om dronning Hedvig Eleonora:

»Mens Kongen lå i Brønshøj og skød med kanoner ind over København, residerede hun i Nordsjælland med mærkelige turistmanéer. Hun boede fortrinsvis på Frederiksborg, men besøgte Kronborg, Roskilde og andre interessante steder. Overalt, hvor hun kom frem, pegede hun op og ned og lod fjerne, hvad der passede hende. Malerier, tæpper, sølvtøj, møbler, statuer, springvand ...«.

Det var ikke kun på Sjælland, at plyndringerne skete. Den svenske kongemagt satte plyndringerne i system over hele landet: i Jylland fra Skagen til Ejderen, på Fyn, Sjælland, Lolland-Falster samt i øvrigt i Skåne.

Plyndringerne omfattede guld og sølv, malerier, tapeter og gobeliner, kostbart tøj, krystalsekroner, møbler af enhver art, store bogsamlinger, springvand, døbefonte og meget mere.

De svenske krigerkonger – Gustav II Adolf, Karl X Gustav og Karl XII – plyndrede ikke blot Danmark, men mange andre lande. Derfor er der mange udenlandske kulturskatte på svenske museer, der intet har med svensk kultur at gøre, selv om de ofte fremstilles som sådan.

Eksempelvis udstillede svenskerne ved Verdensudstillingen i Sevilla i 1982 et dåbsfad som et eksempel

på svensk Middelalderkunst. Imidlertid er dåbsfadet stjålet fra Glimager Kirke i Skåne (der på det tidspunkt var dansk land), og fadet er fremstillet i Roskilde.

Hvilke danske kulturskatte er i Sverige?

Der er et stort antal danske kulturskatte i Sverige, som er plyndret i Danmark og bragt til Sverige som civilt krigsbytte. Det meste befinder sig på Skokloster og Drottningholm Slot, der bugner af danske og europæiske kulturskatte. Det vil være en næsten uoverkommelig opgave at liste alle de civile danske kulturskatte op, som svenskerne tog med sig til Sverige.

I det følgende gives eksempler på, hvad svenskerne plyndrede:

Fra Kronborg: Frederik II's tronhimmel (det kostbareste væveri og broderiarbejde nogensinde udført i Norden), to meget store malerier med motiver fra danmarkshistorien visende Erik Ejegod og Christian II, slottets fontæne, kirkeklokkerne, der nu ringer til gudstjeneste fra Mariakirkens tårn i Stockholm. Desuden 12 unikke gobeliner med motiver fra danmarkshistorien.

Fra Frederiksborg Slot: Neptunspringvandet med bronzeskulpturerne, der nu befinder sig ved Drottningholm Slot (det nuværende springvand på Frederiksborg Slot er en kopi betalt af brygger I. C. Jacobsen). Fra slotskirken blev alt kirkesølv, en dåbskalk af rent guld og besat med diamanter samt orglet plyndret. Orglet blev pillet ned stykke for stykke og sat sammen igen i Stockholm. Desuden plyndredes kostbare møbler og malerier, hundredvis af portrætter og våbenskjolde af danske konger, dronninger og adelsmænd samt i hundredvis af andre malerier, der er en del af danmarkshistorien.

Fra Roskilde Domkirke: Dronning Margrethes I's brudekjole og kirkens inventar, der nu befinder sig i Uppsala Domkirke, hvortil dronning Hedvig Eleonora fromt skænkede tyvekosterne.

Dronning Hedvig Eleonora og hendes ansatte, Magnus Gabriel de la Gardie, var begge meget interesserede i bøger, hvorfor de røvede bl.a. Jørgen Reedtz' bibliotek indeholdende 550 førsteudgaver af italienske, spanske og franske bøger samt Huitfeldts Krønike, Gamle Danske Laugbog, Odense rette Ordinanz. Disse bøger er i dag på Det Kongelige Bibliotek i Stockholm samt på Universitetsbiblioteket i Uppsala.

Gunde Rosenkrantz' uvurderlige bogsamling på Vindinge og Burkard Ruds' på Lolland blev røvet. De bestod bl.a. af medicinske bøger fra forskellige lande og internationale værker om bygningskunst, matematik, medicin, teologi og naturvidenskab.